CONSELL GENERAL

Lleis

Llei 20/2023, del 23 d'octubre, de text consolidat qualificada d'associacions

Atès que dins del termini d'un mes des de la seva publicació en el Butlletí del Consell General, establert per l'article 116.6 del Reglament del Consell General, no han estat formulades objeccions per part dels consellers generals o dels grups parlamentaris, en data 23 d'octubre del 2023, ha quedat aprovat el projecte de consolidació següent:

Llei 20/2023, del 23 d'octubre, de text consolidat qualificada d'associacions

Exposició de motius

La regulació de les associacions va néixer condicionada en termes generals per la configuració que l'article 17 de la Constitució fa del dret d'associació. Sota aquesta configuració va néixer la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, que va entrar en vigor al cap de sis mesos de la seva aprovació. La normativa actual és fruit de l'experiència adquirida i de la necessària adequació a les circumstàncies derivades del pas del temps, sense deixar de banda l'adequació a les normes d'àmbit internacional, com la Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, feta a Roma el 4 de novembre de 1950, ratificada i integrada en l'ordenament jurídic andorrà, que reconeix en l'article 11 la llibertat d'associació, amb un contingut del qual es desprenen els elements que la normativa vigent ha respectat i, alhora, desenvolupat.

L'aprovació l'any 2007 de la Llei de creació del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra va impulsar la publicació de la Llei 32/2007, del 20 de desembre, qualificada de modificació de l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, que va possibilitar l'ampliació de l'edat màxima per formar part d'associacions juvenils fins als vint-i-nou anys, límit que s'ha mantingut des d'aleshores.

La implementació dels estàndards internacionals, entre altres consignes producte de les disposicions comunitàries, va promoure la publicació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, text normatiu -disposició final primera- que va modificar l'apartat 1 de l'article 28, i va afegir un nou article 28 *bis* a la llei rectora de les associacions, que va fer possible el registre i la identificació dels beneficiaris efectius i les mesures de diligència deguda simplificada, requisit que es va fer extensiu a altres entitats sense ànim de lucre.

Ulteriorment, la disposició final segona de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents va introduir canvis en l'apartat 2 de l'article 4, vinculats amb la capacitat d'obrar i l'edat a partir de la qual es poden constituir associacions. A banda d'això, novament va esmenar l'article 33 de la Llei, ampliant la denominació de les associacions que poden acollir els termes *infantil* o *juvenil*, *d'infants* o *de joves*, o qualsevol altre terme similar. Així mateix, va habilitar que la capacitat natural sigui suficient, tret d'algunes excepcions, i va reduir el nombre de persones majors d'edat o emancipades necessàries per a l'acte de constitució.

Posant fi a les reformes legislatives que calia consolidar, la Llei 37/2021, del 16 de desembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme va instaurar l'obligació dels beneficiaris efectius de subministrar als registres corresponents tota la informació necessària per identificar-los, com a mesura de foment dels controls interns que pretenen establir una cultura de transparència d'aquestes entitats.

Dipòsit legal: AND.2-2015

Tot i que no va modificar cap article o disposició de la Llei qualificada d'associacions, per la seva afectació, convé fer esment de la Llei 21/2019, del 28 de novembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, que va esmenar la disposició addicional primera de la Llei 14/2017 per, entre altres coses, ampliar a deu anys la durada de l'obligació de conservar els registres amb la identitat de totes les persones que rebin fons o recursos de l'organització, així com, en el cas d'associacions, els llibres de registre a què es refereix l'article 28 de la Llei qualificada d'associacions

Per tot això, i donant compliment a la disposició final tretzena de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents, que va encomanar al Govern la publicació del text consolidat de la Llei qualificada d'associacions, escau publicar aquesta norma amb rang de llei.

L'estructura d'aquesta norma s'articula en cinc capítols, en els quals s'encabeixen trenta-quatre articles i quatre disposicions addicionals i tres disposicions transitòries que tenen l'origen en la Llei qualificada d'associacions, a les quals s'ha afegit una quarta derivada de la publicació la Llei 32/2007; s'hi inclou també una disposició derogatòria i dos disposicions finals.

Finalment, amb la publicació d'aquesta Llei de text consolidat queden derogades la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000; la Llei 32/2007, del 20 de desembre, qualificada de modificació de l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 15 de desembre del 2000; la disposició final tercera de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme; la disposició final segona de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents, i la disposició final segona de la Llei 37/2021, del 16 de desembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, així com totes les disposicions de rang igual o inferior que en contradiguin el contingut.

Aquesta Llei de text consolidat qualificada d'associacions entra en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Capítol I. Àmbit i principis de la Llei

Article 1. *Objecte i àmbit*

1. Aquesta Llei qualificada té per objecte el desenvolupament del dret d'associació, reconegut en l'article 17 de la Constitució, i la regulació general de les associacions, sense perjudici de la legislació especial que reguli determinats tipus específics d'associacions.

2. Constitueix una associació, als efectes d'aquesta Llei, tota agrupació voluntària de tres o més persones per la qual pretenguin aconseguir, per mitjans no contraris a les lleis, una finalitat legítima de caràcter no lucratiu.

3. Queden exclosos de l'àmbit d'aquesta Llei els col·legis professionals respecte dels quals s'estableixi la col·legiació obligatòria, que es regeixen per la seva normativa específica.

4. Les associacions regulades per aquesta Llei poden realitzar activitats econòmiques, sempre que es moguin en el marc de les seves finalitats estatutàries i que no tinguin per objecte, explícit o implícit, l'obtenció de beneficis econòmics per ser repartits entre els associats.

Article 2. *Normes aplicables*

1. Les associacions constituïdes a l'empara d'aquesta Llei es regeixen:

a) per aquesta Llei i la resta de legislació específica aplicable;

b) per les normes reglamentàries dictades en desenvolupament de la Llei;

c) pels seus estatuts;

d) pels acords vàlidament adoptats pels seus òrgans.

2. En tot cas, les associacions han d'exercir la seva activitat d'acord amb la normativa que hi sigui aplicable.

Dipòsit legal: AND.2-2015

Article 3. *Principis*

1. La constitució d'associacions és lliure i voluntària.

2. Ningú no pot ser obligat a ingressar o a romandre en una associació.

3. L'organització i el funcionament de les associacions han de ser democràtics.

Capítol II. Constitució de les associacions

Article 4. *Titulars del dret d'associació i requisits personals*

1. Poden constituir una associació:

a) Les persones de nacionalitat andorrana.

b) Les persones de nacionalitat estrangera residents legalment a Andorra.

c) Les persones jurídiques constituïdes d'acord amb la legislació andorrana.

2. Les persones estrangeres no residents poden ser membres de les associacions, però no poden ser elegides per als seus òrgans directius ni representar-les.

3. Per constituir una associació, llevat de les associacions infantils i juvenils regulades a l'article 33, cal que la persona tingui capacitat d'obrar o que tingui almenys catorze anys i actuï amb l'assistència dels representants legals si no està emancipada. Els menors d'edat poden ser membres de les associacions existents, si així ho preveuen expressament els seus estatuts i en els termes que s'hi estableixin. Els menors d'edat, sempre que no estiguin emancipats, no poden elegir ni ser elegits per als òrgans directius de les associacions de les quals formin part, excepte de les associacions infantils i juvenils.

4. La formació d'unions d'associacions es regeix per les mateixes normes que la constitució d'aquestes associacions.

Article 5. *Acta de constitució*

1. Per constituir una associació cal l'acord de tres o més persones, que manifestin en una acta fundacional la seva voluntat de constituir-la i es dotin d'uns estatuts on s'expressin les regles d'organització i funcionament de l'associació.

2. L'acta fundacional ha de contenir:

a) El nom i cognoms, el domicili, el número de passaport o de qualsevol altre document oficial d'identificació, i la data de naixement dels fundadors, si són persones físiques; i la denominació, la raó social, el número d'inscripció en el registre corresponent, així com les dades personals del representant de l'entitat per a aquest acte i l'acreditació del seu apoderament, si es tracta de persones jurídiques. Els estrangers han d'indicar també el seu número de passaport i, si escau, el seu permís o autorització de residència, si són persones físiques, i l'acreditació de la seva constitució segons la seva llei nacional i de la inscripció en el registre corresponent, si es tracta de persones jurídiques.

b) La voluntat de constituir l'associació, que s'acredita per la firma de l'acta, en el cas de les persones físiques, i per la firma del representant i l'aportació de la certificació de l'acord de fundar l'associació que hagin pres els òrgans competents, en el cas de les persones jurídiques.

c) L'aprovació dels estatuts pels quals es regeix l'associació, que han de contenir les dades que s'indiquen en l'article 6.

d) La designació dels membres que formaran part dels òrgans directius de l'associació. Amb caràcter transitori, en l'acta fundacional es pot fer constar la designació d'una comissió gestora provisional, que, entre les altres funcions que se li assignin, ha de proveir per a l'elecció dels òrgans de govern definitius de l'associació en un termini determinat.

e) El lloc i la data en què s'estén el document.

Dipòsit legal: AND.2-2015

3. Als efectes de la seva inscripció en el Registre, l'acta fundacional d'una associació s'ha d'elevar a escriptura pública. L'elevació a escriptura pública és gratuïta en el cas de les associacions juvenils.

Article 6. *Estatuts*
Els estatuts de l'associació han de contenir:

a) La denominació, d'acord amb el que preveu l'article 7.

b) El domicili social, que ha de radicar-se a Andorra.

c) L'objecte social.

d) La durada temporal o la indicació, si és el cas, que es constitueix per temps indefinit.

e) Les condicions d'admissió de nous socis, les causes de baixa i, si escau, el règim disciplinari dels associats, amb indicació de les infraccions, les sancions i el procediment disciplinari.

f) Els drets i els deures dels associats, amb especificació, si escau, de les diverses classes de socis, i sempre d'acord amb el que es disposa en aquesta Llei respecte de les persones de nacionalitat estrangera no residents i els menors d'edat.

g) La composició, l'estructura, les competències i el funcionament dels òrgans de l'associació, entre els quals han de figurar una assemblea general, una junta directiva i una presidència, amb aquesta o una altra denominació, en els termes que preveu el capítol IV.

h) El procediment de reforma dels estatuts, d'acord amb el que preveu l'article 18.2.

i) El règim econòmic i patrimonial.

j) Les causes de dissolució i l'aplicació, si és el cas, dels drets de l'associació.

Article 7. *Denominació*
1. La denominació d'una associació no pot coincidir amb la d'una altra registrada prèviament ni ser tan similar que indueixi a confusió. En cas de sol·licitud simultània de registre de dos o més associacions amb la mateixa denominació, no se'n registra cap.

2. La denominació d'una associació no pot consistir en la simple menció d'un territori, utilitzar una expressió genèrica d'ús comú, emprar conceptes i expressions pròpies d'altres persones ni incloure expressions contràries a les lleis o a l'honor i als altres drets de les persones.

3. Les associacions no poden utilitzar, en la seva denominació, logotips i símbols, i en la seva activitat, els símbols propis de l'Estat i dels altres poders públics del Principat.

Capítol III. Registre d'Associacions

Article 8. *Creació del Registre d'Associacions*
1. A l'efecte de garantir la publicitat de les associacions, es crea el Registre d'Associacions, com a òrgan dependent del Govern. La seva organització i el seu funcionament, a partir de les previsions d'aquesta Llei, han de ser regulades per reglament del Govern.

2. Les associacions constituïdes a l'empara d'aquesta Llei s'han d'inscriure, a efectes de publicitat, en el Registre d'Associacions.

3. La inscripció en el Registre d'Associacions té caràcter merament declaratiu. Les associacions no registrades es regeixen pel que disposa l'article 16 d'aquesta Llei.

Article 9. *Sol·licitud d'inscripció*
Per tramitar la inscripció, les associacions han de presentar a l'oficina del Registre:

a) L'escriptura pública de l'acta fundacional, protocol·litzada.

Dipòsit legal: AND.2-2015

b) Els estatuts, signats pels membres fundadors.

c) Una certificació de la designació de les persones per ocupar els càrrecs de l'associació, expedida pel secretari o la persona que tingui assignades funcions equivalents.

d) Una declaració del patrimoni de l'associació, certificada pel seu secretari o la persona que tingui assignades funcions equivalents.

Article 10. *Tramitació de les inscripcions*

1. En un termini de trenta dies des de la presentació de la documentació indicada en l'article anterior, el responsable del Registre l'ha d'inscriure i ha de comunicar-ne la inscripció als representants de l'associació.

2. Si el responsable del Registre, dins del termini anterior, considera que l'associació incompleix algun dels requisits establerts en aquesta Llei per a la inscripció, comunica aquesta circumstància als representants de l'associació perquè esmenin els defectes advertits dins del termini dels trenta dies següents, amb suspensió del termini per inscriure.

3. Transcorregut el termini d'esmena sense que els representants de l'associació hagin presentat la documentació pertinent, l'expedient es considera caducat i s'arxiva, i aquesta circumstància és comunicada als representants de l'associació, als quals es retorna la documentació original presentada. Contra aquesta resolució es pot interposar recurs administratiu davant del ministre encarregat de l'interior.

4. Un cop rebuda la documentació per la qual s'esmenen els defectes advertits pel responsable del Registre, aquest darrer inscriu l'associació en un termini de trenta dies. Si considera que l'associació continua incomplint els requisits per a la inscripció, ha de resoldre motivadament denegar la inscripció en el Registre, i notifica aquesta resolució als representants de l'associació. Contra aquesta resolució es pot interposar recurs administratiu davant del ministre encarregat de l'interior.

5. Els recursos administratius previstos en aquest article tenen caràcter potestatiu. Els interessats poden presentar demanda judicial directa contra les resolucions administratives corresponents pel procediment urgent i preferent de tutela dels drets i les llibertats fonamentals.

6. Si el responsable del Registre considera que de la documentació presentada per una associació se'n desprenen indicis racionals d'il·licitud penal, ho ha de comunicar al ministre encarregat de l'interior, el qual, si escau, en dona trasllat al Ministeri Fiscal.

7. Les comunicacions i notificacions que efectuï el Registre s'adrecen als representants de l'associació que figurin en la documentació presentada, i al domicili social que s'estableixi en els estatuts.

8. La inscripció en el Registre és gratuïta.

Article 11. *Inscripció d'associacions estrangeres*

1. Les associacions estrangeres que disposin de seu a Andorra o que, encara que no tinguin seu pròpia, desenvolupin activitats socials en territori andorrà, han d'inscriure's en el Registre d'Associacions, en una secció especial que es portarà a aquest efecte.

2. Les associacions estrangeres han d'adjuntar a la seva sol·licitud d'inscripció els documents següents, certificats pel seu secretari o càrrec equivalent, i traduïts de forma fefaent al català:

a) Còpia dels estatuts socials, amb indicació del lloc de constitució de l'associació.

b) Constància de la seu social principal i, si és el cas, de la seu en el territori andorrà.

c) Constància de la designació, si és el cas, de les persones per ocupar els càrrecs directius de l'organització de l'associació a Andorra.

d) Declaració del patrimoni de l'associació en territori andorrà, si escau.

3. En tot allò que no estigui especialment previst, la tramitació de la inscripció de les associacions estrangeres es regeix per les normes aplicables a les associacions andorranes.

Dipòsit legal: AND.2-2015

4. L'actuació de les associacions estrangeres no inscrites en el Registre es regeix pel que disposa l'article 16.

Article 12. *Actes inscriptibles*
1. Les associacions inscrites han de presentar en el Registre la documentació següent, degudament certificada pel seu secretari o l'òrgan equivalent:

a) Els acords de modificació dels estatuts, incloent-hi la del domicili social.

b) Els acords de cessament i de nomenament dels càrrecs dels seus òrgans directius estatutaris.

c) Les cessions i les adquisicions patrimonials.

d) Els acords de dissolució o, en general, els actes que donin lloc a la dissolució.

e) Qualsevol altra documentació que estableixin aquesta Llei o una altra.

2. Els actes inscriptibles només poden ser oposats davant de tercers i produir efectes en contra d'aquests tercers a partir del moment en què s'inscriuen.

Article 13. *Inscripcions registrals*
1. Per cada associació constituïda segons aquesta Llei ha de constar en el Registre:

a) La constitució, amb anotació de la data de l'acta de constitució presentada, els membres fundadors, la denominació, l'objecte social, el domicili social, els òrgans de govern i la data de la inscripció inicial.

b) La modificació dels estatuts, amb anotació de les dades indicades en l'apartat anterior i de la data de l'acord de modificació, i també la data de la inscripció.

c) El nomenament i el cessament dels membres dels òrgans de govern.

d) La declaració patrimonial inicial i les seves modificacions.

e) La declaració d'utilitat pública, si és el cas.

f) La impugnació dels acords de l'assemblea general i de la junta directiva.

g) La dissolució i la liquidació.

h) La cancel·lació d'ofici de la inscripció.

i) Les altres anotacions que estableixin aquesta Llei o una altra.

2. La Secció d'Associacions Estrangeres del Registre ha de fer constar:

a) La denominació, l'objecte social, el domicili social central, el lloc de constitució, la data i el lloc dels estatuts i òrgans de govern, i la data de la inscripció inicial.

b) La modificació dels estatuts, generals o específics per a Andorra, amb anotació de les dades indicades en l'apartat anterior i de la data de l'acord de modificació i de la data de la inscripció.

c) El domicili o la seu a Andorra i les seves modificacions.

d) El nomenament i cessament dels membres dels òrgans de govern de l'organització a Andorra.

e) La declaració inicial del seu patrimoni a Andorra i les seves modificacions.

f) La dissolució i la liquidació, general o, si és el cas, de l'organització a Andorra.

g) La cancel·lació d'ofici de la inscripció.

h) Les altres anotacions que estableixin aquesta Llei o altres lleis.

3. El Registre arxiva i custodia la documentació presentada.

Dipòsit legal: AND.2-2015

Article 14. *Cancel·lació d'ofici de la inscripció registral*
1. El responsable del Registre cancel·la la inscripció d'una associació en cas que no se sol·liciti la inscripció de cap acte dels enumerats en l'article 12 durant un període de deu anys.

2. En el supòsit de l'apartat anterior, el responsable del Registre ha de notificar a l'associació, en el darrer domicili social que consti, o bé, si no en consta cap, mitjançant edicte al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, la proposta de cancel·lació de la inscripció. Si en el termini de trenta dies l'associació no presenta al·legacions i no regularitza la seva situació registral, el responsable del Registre dicta la resolució definitiva de cancel·lació. Contra aquesta resolució es pot interposar un recurs en els termes de l'article 10, apartats 4 i 5.

Article 15. *Publicitat del Registre*
1. El Registre d'Associacions és públic.

2. La publicitat del Registre es fa, a petició dels interessats, mitjançant:

a) l'exhibició dels llibres;

b) la certificació dels assentaments;

c) la nota informativa simple de les inscripcions.

3. El Govern pot establir un preu públic per a la consulta del Registre d'Associacions.

Article 16. *Associacions no registrades*
1. Tots els membres d'una associació no inscrita en el Registre són responsables solidaris, juntament amb la mateixa associació, de les actuacions efectuades en nom seu i de les obligacions contretes davant de tercers per l'associació, sense perjudici del dret a repetir contra qui hagi actuat en nom de l'associació o el responsable immediat i directe de l'acte o fet que generi aquesta responsabilitat.

2. Els qui promoguin una associació responen personalment i solidàriament de les actuacions encaminades a la seva constitució i inscripció registral. Aquesta responsabilitat és assumida per l'associació en el moment de la inscripció en el Registre, llevat que l'acta de constitució o els estatuts disposin altrament.

Capítol IV. Organització i funcionament de les associacions

Article 17. *Organització democràtica*
L'organització interna de les associacions ha de ser democràtica, i ha de preveure, com a mínim, els òrgans següents, amb aquesta denominació o una altra:

a) una assemblea general;

b) una junta directiva;

c) una presidència.

Article 18. *Assemblea general*
1. L'assemblea general és l'òrgan sobirà de l'associació, i en formen part tots els membres, directament o per representació, segons estableixin els estatuts.

2. És competència de l'assemblea general, com a mínim:

a) La modificació dels estatuts, que ha d'aprovar-se per majoria absoluta dels assistents i representats. Els estatuts poden establir quines matèries poden ser modificades per majoria simple. Queden exclosos d'aquesta possibilitat el sistema d'elecció de la junta directiva, la distribució de competències entre l'assemblea i la junta i els motius i el procediment de cessament de la junta.

b) L'elecció de la junta directiva i, si escau, del president de l'associació, si els estatuts no disposen que sigui elegit per la junta.

Dipòsit legal: AND.2-2015

c) El cessament de la junta i, si escau, del president, pel procediment establert en els estatuts. En tot cas, aquest procediment ha de preveure una votació de l'assemblea específica sobre aquesta qüestió. Si els estatuts no ho disposen altrament, la junta, o qualsevol dels seus membres individualment, pot ser cessada per una votació de l'assemblea general, específica sobre aquesta qüestió, que requereix la majoria simple dels assistents i representats.

d) L'aprovació del pressupost anual, que ha de contenir expressió de les quotes o aportacions exigibles als socis, i l'aprovació de la liquidació del pressupost anterior.

e) La incorporació de l'associació a una altra o a una unió d'associacions, així com la creació d'una altra associació.

f) La separació definitiva de l'associació dels membres, després de l'expedient disciplinari corresponent.

g) La dissolució de l'associació.

3. L'assemblea general es reuneix almenys una vegada l'any en sessió ordinària.

4. La junta directiva o una desena part dels socis poden convocar una sessió extraordinària de l'assemblea general. En el cas de la convocatòria a instància dels socis, aquests darrers han d'adreçar la sol·licitud a la junta directiva, que ha de fer efectiva la convocatòria en un termini màxim de vint dies.

5. La constitució vàlida de l'assemblea general requereix que almenys hi siguin presents o representats la meitat dels membres de dret. Si no s'assoleix aquest quòrum, els estatuts poden preveure una segona convocatòria, per a la qual basti un quòrum inferior, fixat en els estatuts.

6. La convocatòria de l'assemblea correspon a la junta directiva, que l'ha de tramitar amb un mínim de quinze dies d'antelació. La convocatòria ha d'incloure l'ordre del dia i el lloc, la data i l'hora de la reunió.

7. La fixació de l'ordre del dia de les sessions ordinàries de l'assemblea general correspon a la junta directiva. A petició d'una desena part dels membres de dret de l'assemblea, presentada amb una antelació mínima de vuit dies abans de la celebració de la reunió, la junta ha d'incloure en l'ordre del dia les qüestions que demanin aquests membres. Els estatuts poden preveure els casos i les condicions en què la mateixa assemblea general pot acordar tractar qüestions no incloses en l'ordre del dia. La presa d'acords sobre aquestes qüestions, però, requereix en tot cas que els assistents a la reunió representin almenys la majoria absoluta dels membres de dret de l'assemblea i que aquesta darrera es pronunciï per majoria absoluta dels assistents a favor de prendre acords sobre aquestes qüestions. La majoria requerida per adoptar aquests acords és la que correspongui ordinàriament per raó de la matèria.

8. Els acords de l'assemblea general es prenen per majoria dels assistents i representats, llevat que els estatuts o aquesta Llei ho disposin altrament.

9. Els membres de dret de l'assemblea poden delegar el seu vot en un altre membre de l'associació que els representi. Els estatuts poden fixar límits al nombre de delegacions de vot que pot rebre un soci. Els assistents a una sessió de l'assemblea general que disposin d'una delegació de vot de membres absents han de fer constar aquesta circumstància a l'inici de la sessió.

Article 19. *Junta directiva*

1. La junta directiva és l'òrgan col·legiat de govern i de gestió de l'associació, que la representa en les seves relacions amb tercers i amb els poders públics, inclosa la representació en judici.

2. Els estatuts han de determinar la composició i l'estructura de la junta, així com la durada del mandat i la forma de designació dels membres, que en tot cas han de ser elegits per l'assemblea general, que també els pot destituir, en els termes previstos a l'article 18.2.

3. La junta ha d'elegir un president i ha de designar la persona que ha de tenir assignades les funcions de secretari, en els termes fixats en els estatuts. Els estatuts poden establir, no obstant això, l'elecció del president per part de l'assemblea general, però n'han de fixar la forma i les condicions.

Dipòsit legal: AND.2-2015

4. Totes les candidatures han de rebre el mateix tracte per part de la junta que convoqui i gestioni el procés electoral. En especial, cal assegurar-los a totes l'accés als membres de l'associació pel mateix procediment durant el període electoral.

5. El nomenament i el cessament dels membres de la junta directiva han de ser comunicats al Registre d'Associacions per ser inscrits. La responsabilitat dels membres cessants de la junta s'estén fins al moment d'aquesta comunicació.

6. Els estatuts han de determinar les funcions de la junta. En cas d'actuacions no atribuïdes pels estatuts a la competència de cap òrgan, corresponen a la junta, llevat que els estatuts disposin que en aquest cas corresponen a l'assemblea general.

7. Els estatuts poden preveure els casos en què els actes de representació de l'associació per part de la junta requereixen l'autorització prèvia de l'assemblea general o queden sotmesos a altres formes especials de control.

8. La junta, per acord de la majoria dels membres, pot delegar en un d'ells o en més d'un l'exercici de les seves funcions, en els termes que prevegin els estatuts. No són delegables els actes que l'assemblea ja hagi delegat, al seu torn, a la junta, llevat que s'hagi fet constar així en la delegació efectuada.

9. Els acords de la junta es prenen per majoria dels membres, llevat que els estatuts o aquesta Llei ho disposin altrament. El vot del president és diriment en cas d'empat.

10. La junta es reuneix per convocatòria del president, feta amb una antelació mínima de tres dies, que ha de fixar el lloc, el dia i l'hora de la reunió, així com l'ordre del dia. Un terç dels membres de la junta poden sol·licitar-ne la convocatòria al president, que l'ha de fer efectiva en el termini màxim de cinc dies. Un terç dels membres de la junta poden sol·licitar la inclusió d'una qüestió en l'ordre del dia, amb una antelació de quaranta-vuit hores a la reunió.

11. La junta queda vàlidament constituïda amb l'assistència almenys de la meitat dels membres. La junta també queda vàlidament constituïda, sense convocatòria prèvia en els termes de l'apartat anterior, si reuneix tots els membres i acorden per unanimitat constituir-se en sessió.

12. En cas de no assolir el quòrum indicat en l'apartat anterior en tres convocatòries consecutives, la junta cessa i convoca l'assemblea general per elegir una nova junta.

Article 20. *President*

1. Correspon a l'assemblea general o a la junta directiva, segons el que disposin els estatuts, elegir un president de l'associació.

2. El president forma part de la junta directiva i li corresponen les funcions següents:

a) Representar l'associació.

b) Convocar i presidir les reunions de la junta directiva, i fixar-ne l'ordre del dia, en els termes de l'article anterior.

c) Les altres que li assignin els estatuts i que no estiguin atribuïdes per aquesta Llei de manera imperativa a altres òrgans de l'associació.

Article 21. *Delegació de funcions*

L'assemblea general no pot delegar en la junta directiva, i l'assemblea i la junta en el president, les funcions que aquesta Llei els assignen de manera imperativa.

Article 22. *Impugnació d'acords*

1. Els acords de l'assemblea general i de la junta directiva s'han de fer constar per escrit, en una acta que ha de firmar el secretari, amb el vistiplau del president. Qui voti en contra d'un acord determinat pot demanar, en la mateixa reunió en què s'ha pres, que el seu vot consti en l'acta.

Dipòsit legal: AND.2-2015

2. Qualsevol associat té dret a sol·licitar i a obtenir una còpia, total o parcial, de l'acta de les reunions de l'assemblea general i de la junta directiva. Aquestes còpies han de ser certificades pel secretari.

3. Els socis que hagin fet constar en l'acta el seu vot contrari a un acord i els que no hagin assistit a la reunió en què es va prendre i no hagin delegat el seu vot, poden impugnar-lo judicialment si és contrari a aquesta Llei o als estatuts de l'associació, o si beneficia uns socis o tercers en perjudici d'uns altres socis o dels interessos de l'associació, dins dels trenta dies següents a la seva adopció.

4. Els socis que hagin impugnat un acord poden sol·licitar al Registre l'anotació marginal de la impugnació.

5. L'assemblea general pot acordar, per majoria absoluta dels assistents i dels representats, que una determinada controvèrsia sigui sotmesa a arbitratge.

Article 23. *Responsabilitat*

1. L'associació respon dels seus actes i omissions amb tots els seus béns i drets, presents i futurs.

2. Els membres de la junta directiva responen davant de l'associació, dels socis i de tercers per les actuacions que duguin a terme en l'exercici dels seus càrrecs i que siguin contràries a la Llei o als estatuts i pels danys i perjudicis causats amb dol o negligència.

3. La responsabilitat dels membres de la junta directiva és solidària respecte de les actuacions acordades de manera col·legiada, llevat que hagin fet constar en acta la seva oposició a l'acord. També és solidària sempre que l'acció o l'omissió que la genera no es pugui atribuir a un o més d'ells, de manera individual i exclusiva.

Article 24. *Drets dels socis*

1. Els membres d'una associació tenen dret a:

a) Assistir i participar en les assemblees generals, personalment o a través de representants, segons disposin els estatuts.

b) Votar en els altres òrgans de l'associació de què formin part. Aquest dret es pot veure limitat en els estatuts per als menors d'edat en les associacions no juvenils que els admetin com a socis.

c) Ser elegibles per als òrgans de govern.

d) Ser informats de les activitats de l'associació i prendre-hi part.

e) Ser informats del funcionament de l'associació i, especialment, de les decisions dels òrgans de govern, de l'estat de comptes i de les relacions de l'associació amb els poders públics i amb tercers. Aquest dret es pot exercir sol·licitant la informació corresponent a la junta directiva o als altres òrgans estatutaris de govern i, si escau, fent preguntes en l'assemblea general.

f) Separar-se de l'associació. Si la persona que se separa consta al Registre com a membre fundador, pot sol·licitar al Registre l'anotació de la seva separació.

2. Els estatuts han d'establir els drets dels membres de l'associació, recollint com a mínim els establerts en aquest article.

Article 25. *Deures dels socis*

1. Els membres d'una associació tenen com a deures generals:

a) Ser lleials als objectius i les finalitats de l'associació i actuar per assolir-los.

b) Contribuir al sosteniment de l'associació, en la forma que determinin els estatuts.

c) Respectar i complir els acords adoptats pels òrgans de l'associació.

2. Els estatuts han de determinar els deures dels socis, a partir dels previstos en aquest article. Els deures establerts han de respectar, en tot cas, els drets i les llibertats reconeguts constitucionalment i han de guardar l'adequació i la proporcionalitat necessàries amb les finalitats de l'associació.

Dipòsit legal: AND.2-2015

Article 26. *Règim disciplinari*
Els estatuts han d'establir el règim disciplinari dels socis, que ha d'incloure les infraccions, les sancions i el procediment disciplinari, d'acord amb els criteris següents:

a) Les infraccions s'han de fonamentar en l'incompliment dels deures com a associats.

b) Les sancions han de guardar una relació d'adequació i proporcionalitat necessàries amb les infraccions comeses.

c) El procediment ha d'incloure el dret del soci a ser escoltat abans de la imposició d'una sanció, la motivació de la sanció i la possibilitat de recórrer contra la imposició de les sancions a un òrgan de l'associació, sense perjudici dels recursos judicials que escaiguin.

Article 27. *Activitats de l'associació*
1. Les associacions poden fer totes les activitats lícites que siguin adequades al seu objecte social i serveixin per assolir les finalitats estatutàries, d'acord, en cada cas, amb els requisits i les condicions que estableixi l'ordenament.

2. Per a les activitats econòmiques de les associacions cal atenir-se al que disposa l'apartat 4 de l'article 1.

Article 28. *Obligacions documentals*
1. Les associacions han de portar un llibre registre de socis, un llibre registre de beneficiaris efectius, un llibre d'actes, un llibre inventari de béns i els llibres de comptabilitat que corresponguin a les seves activitats. Aquests llibres han de ser diligenciats pel Registre d'Associacions, i firmats pel president i pel secretari, o els òrgans equivalents de l'associació.

2. El Govern, per reglament, pot determinar la comptabilitat addicional que han de portar les associacions que rebin subvencions públiques.

3. Els llibres indicats als apartats anteriors poden ser consultats per tots els socis.

Article 28 *bis*. *Llibre registre de beneficiaris efectius*
1. El llibre registre de beneficiaris efectius inclou les persones que, segons la definició continguda a l'article 3, punt 3, de la Llei de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners i valors i el finançament del terrorisme, són considerats com a beneficiaris efectius de l'associació.

2. Aquest llibre registre conté, com a mínim, les dades següents:

a) nom i cognoms;

b) data de naixement;

c) nacionalitat i país de residència del beneficiari efectiu;

d) naturalesa i abast de la participació real.

3. Aquest llibre registre ha de proporcionar-se al Registre d'Associacions en els termes que es desenvolupin reglamentàriament, de manera que en tot moment es disposi d'informació adequada, precisa i actual sobre els beneficiaris efectius.

4. Els beneficiaris efectius tenen l'obligació de subministrar a les associacions constituïdes al Principat d'Andorra tota la informació necessària per al compliment de les obligacions a què es refereix aquest article.

Article 29. *Subvencions públiques*
1. Els poders públics, en l'àmbit de les seves competències, i per contribuir a assolir interessos generals, poden subvencionar les associacions inscrites en el Registre, atorgant quantitats dineràries per al seu funcionament i activitats o posant a la seva disposició mitjans materials.

Dipòsit legal: AND.2-2015

2. Totes les associacions registrades poden concórrer a les convocatòries de subvenció que, si és el cas, facin els organismes públics, els quals les han de fer amb publicitat suficient i amb indicació dels criteris generals de concessió.

3. L'atorgament de les subvencions ha de ser públic, i es pot formalitzar a través d'un conveni entre l'organisme concedent i l'associació receptora.

4. Les associacions receptores de subvencions públiques han de retre comptes de la seva utilització a l'organisme concedent. En cas d'una aplicació incorrecta de la subvenció, segons les condicions d'atorgament, l'organisme concedent ha d'instar l'associació receptora perquè la retorni, sense perjudici de les responsabilitats que corresponguin.

Article 30. *Dissolució de les associacions*
1. Les associacions es dissolen:

a) per acord de l'assemblea general;

b) en quedar un nombre inferior a tres associats;

c) per l'expiració del termini fixat en els estatuts, l'exhauriment de l'objecte social o la impossibilitat de complir la finalitat per a la qual es van constituir;

d) per les altres causes establertes en els estatuts.

2. En els casos dels apartats *c* i *d* anteriors l'assemblea general ha d'acordar la dissolució de l'associació. En cas que no sigui convocada segons els estatuts, una desena part dels socis poden instar la junta directiva a convocar-la, i la junta ho ha de fer en el termini màxim de trenta dies. L'assemblea ha de pronunciar-se expressament sobre la qüestió de la dissolució.

3. En el cas de l'apartat *b* anterior, el president de l'associació o qui la representi ha de portar al Registre d'Associacions el llibre de socis actualitzat, certificant, sota la seva responsabilitat, la seva correspondència amb la realitat. El responsable del Registre ha d'anotar la dissolució per aquesta causa si en el llibre no hi consten com a mínim tres socis actius.

4. Les associacions poden ser dissoltes per sentència judicial ferma, en els termes previstos en el Codi penal.

Article 31. *Liquidació de les associacions*
1. Una vegada adoptat l'acord o la resolució de dissolució, la junta directiva o les persones designades per l'assemblea o per l'autoritat judicial es constitueixen en liquidadors de l'associació.

2. Correspon als liquidadors l'administració de l'associació a partir del moment del seu nomenament. Amb la finalitat de liquidar l'associació han de:

a) Cobrar els crèdits pendents.

b) Vetllar pel patrimoni social i administrar-lo amb diligència fins que s'hagi liquidat.

c) Liquidar el patrimoni i pagar els creditors.

d) Aplicar el patrimoni o el líquid sobrant a les finalitats previstes als estatuts, que en cap cas no poden autoritzar el repartiment entre els socis o la cessió a persones o entitats amb afany de lucre.

e) Sol·licitar al Registre d'Associacions la cancel·lació de l'associació.

f) Dur a terme totes les altres operacions de liquidació que resultin necessàries per al bon fi de l'associació.

Article 32. *Concurs*
En el supòsit d'insolvència d'una associació, la seva junta directiva o, si és el cas, els liquidadors han d'instar la declaració que correspongui, d'acord amb la legislació vigent.

Dipòsit legal: AND.2-2015

Capítol V. Associacions especials

Article 33. *Associacions infantils i juvenils*

1. Són associacions infantils i juvenils les que, en virtut del seu objecte i de les seves finalitats socials, són idònies per agrupar persones amb una edat màxima de vint-i-nou anys. En la denominació s'hi ha d'expressar aquesta condició mitjançant els termes *infantil* o *juvenil*, *d'infants* o *de joves*, o qualsevol altre terme similar.

2. Les associacions infantils i juvenils es regeixen per les normes d'aquesta Llei, amb les especificitats següents:

a) Els membres poden ser persones de l'edat determinada pels estatuts, i en tot cas han de tenir com a màxim vint-i-nou anys.

b) Per constituir-les és suficient la capacitat natural. Tanmateix, per fer-hi aportacions o assumir obligacions patrimonials, cal la capacitat necessària per portar a terme aquests actes. En tot cas, en la seva constitució hi ha de participar almenys una persona major d'edat o emancipada, amb plenitud de drets.

c) En la junta directiva hi ha de figurar almenys un membre major d'edat o emancipat, que ha de fer-se càrrec dels actes d'administració que requereixin plena capacitat d'obrar.

d) En el Registre s'ha d'anotar el caràcter infantil o juvenil de l'associació.

Article 34. *Declaració d'utilitat pública*

1. El Govern, mitjançant decret, pot declarar d'utilitat pública les associacions registrades que compleixin finalitats d'interès general.

2. Les associacions declarades d'utilitat pública poden utilitzar aquesta menció en els seus documents i en les seves activitats, i gaudeixen dels beneficis fiscals, econòmics, administratius i d'altre tipus que estableixi la legislació vigent.

Disposició addicional primera. Partits polítics

Mentre no s'adopti una legislació específica, els partits polítics es regeixen per aquesta Llei, amb les especialitats següents:

1. D'acord amb el que estableix l'article 26 de la Constitució, només les persones de nacionalitat andorrana poden crear partits polítics.

2. L'assemblea general, o l'òrgan equivalent establert en els estatuts, es pot reunir en sessió ordinària amb una periodicitat diferent de l'anual, segons que prevegin els mateixos estatuts.

3. Els estatuts poden establir òrgans de direcció i de gestió diferents de la junta directiva i del president tal com es preveuen en aquesta Llei. En tot cas, els estatuts han de determinar la forma en què s'elegeix, que ha de ser democràtica, i les seves competències.

Disposició addicional segona. Associacions empresarials, professionals i sindicals

Mentre no s'adopti una legislació específica, en compliment de les disposicions de l'article 18 de la Constitució, els estatuts de les associacions empresarials, professionals i sindicals que es constitueixin han de garantir, tal com disposa l'article esmentat, la seva autonomia organitzativa i funcional respecte dels organismes estrangers i internacionals afins, sense perjudici que hi mantinguin les relacions corresponents.

Disposició addicional tercera. Registre d'Entitats Esportives

El Registre d'Entitats Esportives, establert per la Llei de l'esport, de 30 de juny de 1998, queda integrat al Registre d'Associacions que preveu aquesta Llei. El Reglament del Registre d'Associacions ha de recollir expressament les especialitats del registre de les associacions esportives que es derivin de la Llei de l'esport.

Disposició addicional quarta. Registre d'Associacions

El Govern ha de crear el Registre d'Associacions i regular-lo reglamentàriament en un termini de sis mesos des de la publicació d'aquesta Llei.

Dipòsit legal: AND.2-2015

Disposició transitòria primera

Les associacions ja constituïdes a l'entrada en vigor d'aquesta Llei disposen d'un termini d'un any a partir d'aquest moment per presentar la sol·licitud d'inscripció en el Registre d'Associacions, després d'haver adaptat els seus estatuts a la Llei.

Disposició transitòria segona

El termini per resoldre sobre les sol·licituds d'inscripció en el Registre previst a l'article 10 s'entén prorrogat a sis mesos respecte de les sol·licituds que es presentin dins dels primers dos anys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria tercera

1. Les associacions ja constituïdes a l'entrada en vigor d'aquesta Llei han d'adjuntar a la seva sol·licitud d'inscripció en el Registre la documentació establerta a l'article 9, llevat de l'acta de constitució, que se substitueix per una certificació d'estar constituïda, expedida pel secretari i amb el vistiplau del president, o càrrecs equivalents, i elevada a escriptura pública, en la qual s'ha de fer constar l'existència de l'associació i l'any en què es va crear i en què es van aprovar els estatuts pels quals es regia, si se'n guarda memòria.

2. En cas d'associacions constituïdes per persones jurídiques s'hi han de fer constar també les dades que els exigeix l'article 5.2.*a* respecte de l'acta de constitució.

Disposició transitòria quarta (Llei 32/2007)

Les associacions juvenils constituïdes abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei poden adaptar els seus estatuts en qualsevol moment a partir d'aquesta data, seguint el procediment establert en els seus estatuts i d'acord amb l'apartat 2.*a* de l'article 18 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000.

Disposició derogatòria

Amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei queden derogades la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000; la Llei 32/2007, del 20 de desembre, qualificada de modificació de l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 15 de desembre del 2000; la disposició final tercera de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme; la disposició final segona de la Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents, i la disposició final segona de la Llei 37/2021, del 16 de desembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, així com totes les disposicions de rang igual o inferior que en contradiguin el contingut.

Disposició final primera

S'habilita el Govern per desplegar reglamentàriament aquesta Llei.

Disposició final segona

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 23 d'octubre del 2023

Carles Ensenyat Reig
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Emmanuel Macron
President de la República Francesa
Copríncep d'Andorra

Dipòsit legal: AND.2-2015